

PÆDAGOGISK PLAN 2018

BØRNEHAVEN LIVSTRÆET

Livstræets Sangglad sang Mel: Mester Jakob

Vi skal synge, vi skal spille
sangglad nu, lille du
vi skal også danse
vi skal også danse
sæt i gang
sæt i gang

Vi har sunget, vi har spillet
sangglad nu, lille du
vi har også danset
vi har også danset
tak for nu
tak for nu

Dagtilbudsområdet

BRØNDERSLEV KOMMUNE

Indholdsfortegnelse

1. HVAD ER PÆDAGOGISK PLAN

2. DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG

- 2.1 Politiske mål på dagtilbudsområdet
- 2.2 Brønderslev Kommunes børnesyn
- 2.3 Ny dagtilbudslov 2018
- 2.4 Ny styrket læreplan – grundlæggende tanker

3. PRAKSIS

- 3.1 Dagtilbuddets profil og hvem er vi
- 3.2 Børn i udsatte positioner
 - 3.2.1 Lokalt beredskab
 - 3.2.2. Tværfagligt samarbejde
- 3.3 Forældresamarbejde
 - 3.3.1 Samarbejde om det enkelte barns trivsel og udvikling
 - 3.3.2 Forældrebestyrelsen og den pædagogiske læreplan
 - 3.3.3 Forældretaktikken
- 3.4 Overgange
- 3.5 Digital dannelse
- 3.6 Bakspejl

4. PÆDAGOGISKE LÆREPLANER

Alsidig personlig udvikling
Social udvikling
Kommunikation og sprog
Krop, sanser og bevægelse
Kultur, æstetik og fællesskab
Natur, udeliv og science

5. HVORNÅR

1. PÆDAGOGISK PLAN

Konceptet Pædagogiske Planer i Brønderslev kommune, udgør en fælles ramme for hele dagtilbudsområdet. Konceptet er blevet til i et samarbejde mellem ledelse og kommunens børnehaver, integrerede institutioner og dagpleje.

I samarbejde med Børne- & Skoleudvalget har dagtilbudsområdet besluttet, at de pædagogiske læreplaner udarbejdes og integreres som en del af dagtilbuddets samlede plan. Det betyder, at alle relevante og ønskede elementer af betydning for det pædagogiske arbejde – herunder de pædagogiske læreplaner - er samlet i ét og samme dokument. Dette dokument kaldes: **P**ædagogisk **P**lan.

De Pædagogiske Planer anvendes også som et supplement til og et redskab i den løbende dialog mellem dagtilbuddet, dagtilbudschefen og den pædagogiske konsulent. Det betyder, at det årlige tilsynsbesøg også tager udgangspunkt i dagtilbuddets Pædagogiske Plan.

2. DET PÆDAGOGISKE FUNDAMENT

Børnehaver, integrerede institutioner og dagpleje i Brønderslev Kommune skal løbende sikre, at der er overensstemmelse mellem:

- det, der politisk er vedtaget
- det som det enkelte dagtilbud har beskrevet i sin pædagogiske læreplan
- den pædagogiske hverdagspraksis

Fundamentet for den pædagogiske praksis på 0-6 års området og således også fundamentet i Pædagogisk plan, er kommunens *Sammenhængende Børnepolitik*, de politiske mål for dagtilbudsområdet og den nye dagtilbudsreform.

Det betyder, at de indsatser for børnenes læring og handlinger i dagtilbuddets læringsmiljø og daglige praksis, og som det enkelte dagtilbud fastsætter for de seks temaer i den pædagogiske læreplan, har sit udgangspunkt i dette fundament.

2.1 Politiske mål for Dagtilbudsområdet 2017-2019

Alle børn i fællesskaber

For at alle børn skal trives og udvikles, skal de opleve sig som værdsatte deltagere i dagtilbuddets fællesskaber og have gode relationer til børn og voksne. Der skal være fokus på at styrke inkluderende processer og at udvikle et miljø, der appellerer til alle børn.

Læring for alle

Der skal ud fra et bredt læringsbegreb skabes gode læringsmiljøer for og med børnene. Gode læringsmiljøer der fremmer børnegruppen og det enkeltes barns læring og udvikling. Her skal tænkes at hvert barn er medskaber af sin læring i et pædagogisk læringsmiljø, som det pædagogiske personale og ledelse har ansvaret for at rammesætte og organisere.

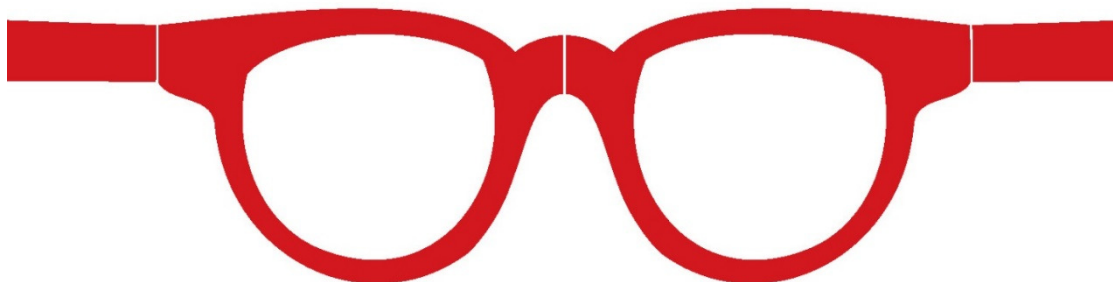
2.2 Brønderslev Kommunes børnesyn

Der blev i 2015 formuleret et fælles kommunalt børnesyn som danner grundlaget for alle fagprofessionelles pædagogiske arbejde i skoler og dagtilbud. Børnesynet opstod på baggrund af de tværfaglige indsatser i projekt Udvikling i fællesskaber. Børnesynet er også en væsentlig del af kommunens Sammenhængende *Børnepolitik*.

B Ø R N E S Y N

BØRNESYN

Det enkelte barn er ligeværdigt, unikt og indeholder masser af ressourcer og udviklingspotentialer. Barnet udvikler sig og lærer gennem relationer til andre – såvel børn som voksne i et forpligtende fællesskab.

Barnet skal forstås ud fra de sammenhænge, det indgår i og ud fra de betingelser det har for at handle. Barnets adfærd kan derfor ikke ses løsrevet fra de voksnes praksis og slet ikke løsrevet fra de rammer og regler de voksne sætter op for børnenes liv med hinanden.

- For at forstå barnet, skal vi voksne undersøge barnets baggrund og hverdag
- Barnet er aldrig et problem, men det kan være en del af en problematik – og så har vi som voksne ansvaret.
- Barnets trivsel og udvikling påvirkes af hvilken tilgang og sprog, vi voksne anvender i kontakten med barnet

SOM FAGPROFESSIONEL I BRØNDERSLEV KOMMUNE BETYDER DET:

- At du er bevidst om, at den måde du forstår barnet på og det sprog du bruger, har afgørende betydning for barnets udvikling og muligheder.
- At du tager ansvar for at finde ud af hvad det er der i omgivelserne står i vejen for barnet, hvis barnet ikke lykkes ift. de krav og forventninger vi stiller i dagplejen, daginstitutionen og i skolen.
- At du aldrig beskriver et barn negativt - for så er det umuligt at forandre sig som barn
- At du kan tænke ud fra flere perspektiver, fordi virkeligheden altid kan se anderledes ud og kan ændres. Derfor benytter du flere forskellige tilgange for at barnet skal lykkes.
- At du er bevidst om at et fællesskab ikke udvikles ved at fokusere på individer – men snarere omvendt: Fællesskabet er rammen for individets dannelse og udvikling
- At du er bevidst om, at forældres holdninger og deltagelse i børnenes liv, har betydning for børnenes fællesskaber

2.3 Ny dagtilbudslov

D. 1. juli trådte der en ny dagtilbudslov i kraft. Baggrunden for den nye lov er en politisk aftale som regeringen, Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og Radikale Venstre indgik i juni 2017. Lovens overordnede formål er at sikre et kvalitetsløft på dagtilbudsområdet.

Den politiske aftale sætter særligt fokus på tre hovedtemaer:

1. Øget fleksibilitet og frit valg for børnefamilier
2. bedre læring og trivsel for alle børn og et sammenhængende børneliv (Ny styrket læreplan)
3. Høj kvalitet gennem faglighed og tydelig ledelse

Der arbejdes både på politisk og forvaltningsniveau og i det enkelte dagtilbud, med den nye dagtilbudslovs hovedelementer over de kommende år.

2.4 Ny styrket læreplan - grundlæggende tanker

Pr. 1. august 2018 træder en nye pædagogiske læreplaner i kraft. De er en del af den nye dagtilbudsftale, som blev godkendt i Folketinget juli måned.

En af de grundlæggende tanker bag den nye styrkede pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskabere af sin læring i et pædagogisk læringsmiljø, som det pædagogiske personale og ledelse har ansvaret for at rammesætte og organisere. Det pædagogiske personale har et ansvar for at støtte, guide og udfordre børnene, hvad enten der er tale om leg, planlagte aktiviteter, rutiner eller spontant opståede situationer.

Den pædagogiske læreplan tager afsæt i et bredt læringsbegreb og skal understøtte personale og ledelse i at skabe gode læringsmiljøer for og sammen med børnene. Det er hensigten, at legen og en legende tilgang til læring, barnets interesser, undring og nysgerrighed samt det pædagogiske personales viden om at fremme læring og udvikling, er udgangspunktet for de læringsprocesser, som barnet indgår i.

3. PRAKSIS

3.1. Dagtilbuddets profil

Robusthedsbørnehave

Vores vision er at være medvirkende til at skabe livsduelige mennesker som er kreative i opgaveløsningen.

Vi mener det er vigtigt at børn øver sig i at mestre udfordringer på forskellige niveauer. Vi øver robusthed i de store og små fællesskaber, så barnet gradvist lærer at håndtere modgang og små frustrationer. Det skaber modstandskraft og styrke.

Vi mener det er vigtigt at lære børnene at håndtere et nej og tåle krav uden at bryde sammen.

Vi er bevidste om at lade børnene lege de vilde og lidt farlige lege. Det er her hvor livet risler.

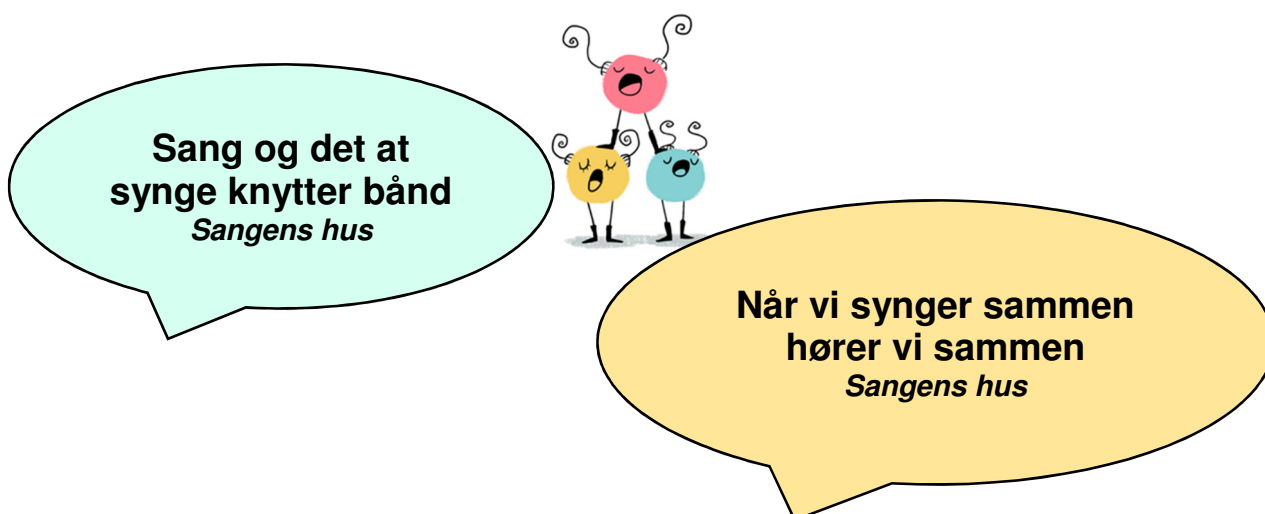
Sangglad profil:

Vi arbejder med sang, musik, rytmer og bevægelse i hverdagen da det skaber glæde, energi og fællesskab for både børn og voksne. Både i daglige rutiner og i den brede læring ude og inde.

Vi tænker, at Sangglad vil kunne repræsentere fem af de seks læreplanstemaer i den brede læring i hverdagen. (*Alsidig personlig, social, kommunikation og sprog, bevægelse, kultur, æstetik og fællesskab*)

Vi har valgt en sangglad profil fordi sang og musik styrker den sproglige, sociale, personlige og motoriske udvikling. Vi har en del børn som har brug for ekstra sprogstimulering. Dette har også været medvirkende til at vi har valgt en sangglad profil.

Vi arbejder henimod en sangglad kultur samt at personalet får flere sangpædagogiske færdigheder og refleksioner.

Hvem er vi?

Hvorfor navnet Livstræet ?

Grundlaget for vores navn Livstræet ud fra at vi billedligt ser hvert barn som et træ. Træer har forskellige stammer og kroner både i udseende og størrelse. Jo tykkere stamme, jo flere rødder og jo større krone. Det er vigtigt, at vi bygger på stammen ved at udfordre, inspirere og berige det enkelte barn, så træet kommer til at stå i fuldt flor.

Livstræet består af to huse Grenen og Kvisten. Der er blandet alderstrin i begge huse, da vi vægter at de små børn lærer af de større børn, og de større børn lærer at tage hensyn til og hjælpe de mindre børn. Vi betragter os som én institution og laver mange aktiviteter på tværs af husene. Personalet hjælper hinanden på tværs af husene. Vi har én fælles månedsplan for alle børn.

Vi arbejder ud fra Brønderslev Kommunes tre værdier:

- Nysgerrig
- Modig
- Fællesskabende

I hverdagen udfordrer og støtter vi børnene ud fra alder og udvikling og kravene øges hen over børnehavetiden. Vi arbejder især med at styrke børnenes indbyrdes relationer, robusthed, nysgerrighed, vedholdenhed, udholdenhed samt lysten til og troen på at lære.

Vi arbejder bevidst med børns engagerede deltagelse. Både i aktiviteter, projekt sangglad, daglige rutiner og i børnenes leg. Børns deltagelse handler for os om at vi lader børnene bidrage og byde ind i hverdagen samtidig med at vi stiller krav til dem om aktiv deltagelse.

Såvel inde som ude prioriterer vi legen højt, da legen er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Legen er en vigtig del af barnets alsidige dannelse og her udvikles fantasi, sprog og nysgerrighed.

I leg, planlagte aktiviteter og hverdagssituationer tager vi nogle gange udgangspunkt i børnenes perspektiver. Vi positionerer os selv i forhold til børnene ved at skifte mellem "at være foran, bagved og ved siden af barnet".

Da gode omgangsformer, fornuftig og ordentlig kommunikation er grundlag for alle fællesskaber og læringssituationer har vi i hverdagen særligt fokus herpå. Dybest set handler det om at have respekt for hinanden og vores forskelligheder. Hos os skal børnene ikke kun tilpasse sig de eksisterende rammer. Det er de voksne, der skal justere deres pædagogiske praksis, så den imødekommer børnegruppen og tidens børn.

Vi arbejder med "Fri for mobberi" ud fra Mary Fondens materiale.

**Fairness er ikke at behandle alle ens,
men at behandle børnene forskelligt,
så forskellighed bliver en styrke.**

3.2 Børn i udsatte positioner

Vi arbejder ud fra Beredskabsplan for Dagtilbudsområdet og børnelinealen. Vi inddrager Varige Spor, Tværfagligt Småbørnsteam, PPR, Støtteteamet, Familie- og Mini GPS, Sundhedsplejen og Børnefysioterapeut, når der er behov for det.

Vi er gode til at få øje på børn i vanskeligheder. Her tænker vi på børn som af en eller anden grund viser tegn på mistrivsel i en kortere eller længere periode, og børn som ikke udvikler sig svarende til deres alder. Når vi har en bekymring for et barn er dialogen med forældrene særdeles vigtig. Når vi skønner det nødvendigt inddrager vi ovennævnte samarbejdspartnere.

Når der er børn, der bevæger sig på kanten af fællesskabet, hjælper de voksne ved at "forstørre" hvad de er gode til. Derved bliver børnene interessante for de øvrige børn. Vi har et særligt pædagogisk tiltag, som vi kalder "Venskabssol og Relations Smed", hvor de voksne på skift har ansvar for at støtte og opmuntre børn til nye relationer i en lille gruppe. Det kan være en aktivitet/leg eller en lille tur ud af huset.

I perioder arbejder vi med sproggrupper i samarbejde med talepædagogen.

Vi bruger piktogrammer i hverdagen for at visualisere hverdagens rutiner. Dette bruges til hele børnegruppen. Dette for ikke at "udstille" de børn, som har behov for særlig visualisering.

Vi arbejder med Pædagogisk Analyse (PA)¹ og SMTTE² modellen og laver handleplaner ud fra disse. Vi går i dialog med forældrene omkring handleplaner, så vi arbejder i samme retning. Vi snakker med børnene om, hvad de skal øve sig på og følger op på det.

Vi laver:

- Sprogvurderinger på alle tosprogede børn samt de 3 årige børn, hvor vi vurderer at der er behov for det.
- 5 års sprogvurdering på alle tosprogede børn samt de børn der er lavet 3 års sprogvurdering på.
- Motorisk screening på børn med motoriske udfordringer
- Skole Paratheds Undersøgelse (SPU) på alle kommende skolebørn
- Samtaler med børn i skilsmisse/sorg ved hjælp af vores "Skilsmissekuffert"
- Samtaler med forældre i skilsmisse ud fra Brønderslev Kommunes skilsmisse materiale.

Ovennævnte punkter kan indgå i handleplan for det enkelte barn.

¹ Pædagogisk Analyse er en systemisk analysemodel som handler om at se sammenhængen mellem de forskellige dele i barnets liv og se dem i en helhed. (Individ, aktør og kontekst).

² SMTTE er en refleksionsmodel til pædagogisk udvikling.

Overgange:

Når der er særlige forhold omkring et barn der skal starte i børnehaven afholdes der overleveringsmøde med deltagelse af forældrene, dagplejeren, den tilsynsførende dagplejepædagog samt leder og pædagog fra Livstræet.

Ved overgang til skole afholdes overleveringsmøde uden forældredeltagelse. PPR deltager i mødet vedr. de børn, som de er tilknyttet.

Ved særlige forhold deltager forældre i overleveringsmøde på skolen.

Når vi vurderer, at der særlige udfordringer hos en gruppe kommende skolebørn indkalder vi distriktsskolelederen, skoleleder på Toftegårdsskolen samt skoleleder for SFO til møde i børnehaven for at orientere om dette med henblik på evt. ekstra foranstaltninger til klassen.

3.3. Forældresamarbejde

Vi har et tæt forældresamarbejde baseret på gensidig tillid og med åbenhed og respekt. Vi ved at det har stor betydning for det enkelte barns trivsel, udvikling og læring. Det er vigtigt for os, at Børnehaven Livstræet er et sted, hvor det er rart at komme for børnene og deres familier.

I forhold til børn i vanskeligheder er det vigtigt for os, at vi tager udgangspunkt i de ressourcer barnet/familien har, og forældrekontakten vægtes ekstra højt.

Vi italesætter hverdagsituationer i det omfang det er muligt i en travl hverdag. Vi fortæller den gode historie og har mod til at snakke om det svære. Vi vægter den daglige dialog om barnets trivsel og udvikling. Vi har brug for forældrenes perspektiv for at få en fælles forståelse, når der opstår situationer hvor barnet ændrer adfærd eller ikke udvikler sig som forventet.

Når børn har været kede af det ved aflevering sender vi billeder til forældrene, når barnet efterfølgende er kommet i gang med en leg eller aktivitet. Endvidere sender vi billeder til nye børns forældre den første tid. Forældre til nye børn er velkomne til at være sammen med deres barn i børnehaven, så længe de vurderer der er behov for det.

Vi har altid "åben børnehave". Det betyder at forældre altid er velkomne til at være i børnehaven sammen med deres barn.

Vi tilbyder flg. forældresamtaler:

- 4 måneders opstartssamtale
- 4 års samtale i forbindelse med barnets 4 års fødselsdag
- Skolesamtaler
- Samtaler efter behov. Forældrene kan altid bede om en samtale.

Vi beder forældrene om hjælp til flg.:

- Arrangementer for børnene
- Arrangementer for børn og forældre/bedsteforældre
- Ture ud af huset (Biograf, Jerslev Marked)

Vi bruger primært Intra og vores Facebookside som supplement til at orientere forældrene om nyheder, vikarer, arrangementer, hverdagens aktiviteter mm.

Ved arrangementer er vi opmærksomme på at drage omsorg for de forældre som ikke har relationer til andre forældre. Vi opfordrer forældrebestyrelsen til at tage del i dette.

Vi opfordrer forældre til at bruge Familie GPS'en hvis de har udfordringer i forhold til opdragelsen af deres barn.

Forældrebestyrelsen hjælper til med pasning af børn sammen med vikarer ved personalets pædagogiske dag én gang årligt.

Opfordrer til at forældrene kommer til os med ris og ros

**Et godt
forældresamarbejde
betyder glade børn og
forældre.**

**Alle forældre er en
værdifuld del af
forældregruppens
fællesskab**

Forældrebestyrelsen har været inddraget i arbejdet med den pædagogiske plan ved at:

- Være orienteret om indholdet på vores pædagogiske dage, hvor vi arbejdede med Pædagogisk Plan. Forældrebestyrelsen passede børnene i børnehaven sammen med vikarer fredag eftermiddag, så vi kunne starte arbejdet kl. 13.00.
- Være orienteret om at Projekt Sangglad ville være en del af børnehavens profil samt indholdet i de pædagogiske læreplaner. Repræsentanter fra forældrebestyrelsen deltog i kickoffmøde i forbindelse med opstart af Sangglad. Her blev der også snakket om Sangglads indflydelse på de 6 læreplanstemaer.
- Have gennemlæst materialet og kommet med kritiske og konstruktive tilbagemeldinger på et møde i forældrebestyrelsen. Herefter har vi rettet teksten til.
- Formanden deltager i tilsynsbesøg i januar 2019

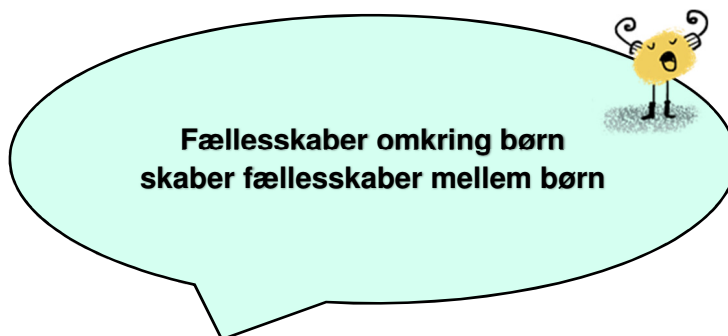

Forældrebestyrelsen har udarbejdet taktik for et stærkt forældresamarbejde. Dette er opdateret i december 2018 og indeholder forskellige principper for hvordan forældresamarbejdet kan styrkes.

TAKTIK FOR ET STÆRKT FORÆLDRESAMARBEJDE

Forældrebestyrelsen den 04.12.2018

- *Dialogen forældre/leder, forældre/personale og forældre/forældre er meget vigtig*
- *Vigtigt at forældre kommer til leder, personale eller forældrebestyrelse med ros, undring og utilfredshed*
- *Åben børnehave, hvor forældre hver dag er velkomne til at følge deres barns børnehavedag. Forældre kan blive bedt om at give en hjælpende hånd, når de er i børnehaven*
- *Vigtigt at få de gode historier om børnehaven frem i lyset. Der er oprettet Facebook side til dette formål med henblik på at:*
 - *Profilere børnehaven*
 - *Trække nye familier til Jerslev*
 - *Få endnu en mulighed for at vise pædagogisk dokumentation fra hverdagen*
- *Forældrebestyrelsens forældrerepræsentanter tilknyttes som kontaktpersoner for hver enkelt årgang, så forældre ved hvem de kan kontakte, når de har spørgsmål, kommentarer eller andet, som kan være svært at komme til leder/personale med.*
- *Forældrebestyrelsens medlemmer er ved arrangementer i børnehaven ansvarlige for at være opsøgende i forhold til nye familier eller familier som ikke kender andre i børnehaven.*
- *Der bedes fra børnehavens side om forældrehjælp ved diverse arrangementer i børnehaven*
- *Kontaktpersonerne tager initiativ til spis-sammen arrangementer for forældre og børnehavebørn i hver årgangsgruppe (uden søskende). Afholdes i børnehaven. Indbydelse laves på dansk og engelsk for at imødekomme udenlandske familier*

3.4. Overgange

Overgang fra dagpleje til børnehave.

I Jerslev indgår flg. i vores samarbejde med Den Kommunale Dagpleje:

- Vi tager børn i gæstepleje i børnehaven fra ca. 2½ års alderen. Vi har udarbejdet en pjece som dagplejeren uddeler til forældrene ved første gæstepleje.
- Besøg i legestuen med de yngste børn
- Dagplejedage i børnehaven en gang om måneden.
- Dagplejen udarbejder Overleveringsskemaer på alle børn.
- Vi holder overleveringsmøder i legestuen efter behov.
- Møde med dagplejerne om samarbejdet.
- Orientering til dagplejen om Projekt Sangglad

Overgang til Toftegårdsskolen og SFO Solstrålen.

I Jerslev indgår flg. i vores samarbejde med skole/SFO:

- Indskolingsplan med fastlagte aktiviteter/besøg for de kommende skolebørn.
- Pædagog med i 0. klasse i 10 timer pr. uge de første 2 uger.
- Samkøring med SFO i skolernes ferie.
- Overleveringsmøde. Forældre kan deltage hvis der er særlige omstændigheder vedr. deres barn.
- "Helikoptermøder" hvor der drøftes faglige emner som er relevante for indskolingssamarbejdet.
- Orientering til skole/SFO om Projekt Sangglad
- Fri for mobberi
- Hop ombord på Legeøen. Forløberer for Kaptajn Karlsen.
- Besøg på skolen samt lån af SFO's lokaler

3.5 Digital dannelse

I samarbejde med forældrene tjekker børnene selv ind og ud på infoskærmen.

Vi bruger Ipad til at være undersøgende sammen med børnene i forhold til forskellige emner.

Vi bruger Ipad til at lytte til musik samt i forbindelse med Projekt Sangglad.

3.6 Bakspejl – status og fremadrettet fokus

Børnesyn:

Det har ikke været svært for os at implementere det nye børnesyn, da vi har arbejdet med relationer og kontekst i flere år. Vi er gode til at tænke konteksten med. Der er stor bevidsthed i personalegruppen i forhold til at arbejde ud fra det nye børnesyn. Når der kommer nye medarbejdere giver de udtryk for at det også er det de ser og mærker i hverdagen.

Vi er stadig på en øve bane på det skriftlige i forhold til at beskrive barnet mere ud fra kontekst og ikke ud fra individet.

Det kan være svært at få det nye børnesyn implementeret hos skiftende tilkaldte vikarer.

Målrettede handleplaner

Vi udarbejdede vores egen model med en pixi PA og en handleplan ud fra denne. Denne har vi skrinlagt og i stedet bruger vi SMTTE. Vi øver os fortsat i brugen af SMTTE og er udfordret på tidsforbruget.

Vi har arbejdet med PA i forhold til enkelte børn, grupper og tematikker. Det er et godt redskab i forhold til at få fælles fokus og kigge på kontekst og sammenhænge. Vi har justeret vores pædagogiske praksis ud fra PA:

Brugen af PA har styrket vores evne til at se sammenhænge og være mere systemiske.

Vi laver nogle gange Pixi PA, da det er knap så tidskrævende. Vi er udfordret på at vi er en lille personalegruppe, så alle skal deltage på samme tid. Derfor kan det kun lade sig gøre udenfor børnehavens åbningstid.

Høj Kvalitet i dagtilbud

Vi bad Ole Henrik Hansen om at observere børnenes omgangstone, da vi oplevede at mange børn brugte et råt sprog. Ole oplevede på egen krop, at vi havde en mobbekultur i huset mht. hvordan børnene snakkede til hinanden og til de voksne. Ole deltog bl.a. i en PA hvor han kom med handleforslag. Det viste sig at have god effekt.

Medarbejdernes uddannelsesforløb har betydet:

- Større bevidsthed om vores praksisfællesskab ud fra et fælles fagligt sprog.
- Bevidsthed om kognitiv læring kontra sociokulturel læring
- Mere bevidst teori bag pædagogisk praksis
- Pædagogmedhjælperne har fået større faglig bevidsthed om hvorfor de gør som de gør
- God kobling til egen dagligdag
- Givet små forstyrrelser i hverdagen
- God sammenhæng i forhold til ny styrket læreplan. Børns leg. Aktive medspillere. Børns deltagelse.

Ole gav udtryk for at han så et godt børneliv og nogle kompetente relationelle voksne.

Refleksion over egen praksis:

Vi har deltaget i projekt Sprogstart i de sidste 2 år. Det har været et godt og lærerigt projekt for de deltagende børn samt god inspiration for medarbejderne i forhold til det fremadrettede sprogarbejde i børnehaven.

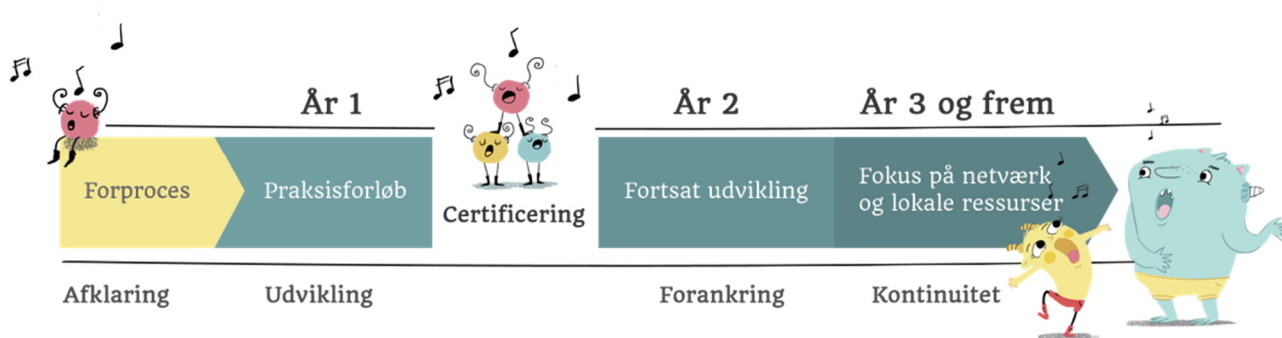
Vi har afholdt fællesmøde med dagplejerne i Jerslev og den tilsynsførende pædagog med henblik på at udvikle samarbejdet med dagplejen. Der kom nye perspektiver på samarbejdet og større forståelse for hinandens hverdag.

Vi har været optaget af Det nye Børnesyn, PA. og brugen af SMTTE.

Projekt Høj Kvalitet har sat gang i flere refleksioner og forstyrrelser i hverdagen. Det har givet os en styrket bevidsthed om vores pædagogiske kvalitet. Ole Henrik Hansen har gjort os opmærksomme på, at vi har et ganske særligt liv og et godt børneliv. Vi har som personale ansvar for at værne om det.

Fremadrettet:

Vi har sat gang i Projekt Sangglad. Vi vil skabe en Sangglad kultur i Livstræet og bruge sang, musik, rytmer, rim og remser og bevægelse i hverdagens aktiviteter, rutiner og i legen. Vi bliver certificeret Sangglad Institution efter det første år.

Vi vil arbejde med at inddrage børnene mere i modtagelse af nye børn for at give børnene medansvar i processen.

Ud fra den ny styrket pædagogisk læreplan er vi blevet bevidste om at vi skal arbejde mere med børns digitale dannelse. Vi vil sammen være undersøgende på dette felt.

Vi skal fortsat arbejde på at blive bedre til at bruge SMTTE modellen og vi skal fortsat øve os på at blive bedre til at beskrive børn ud fra kontekst.

Vi skal fortsat arbejde på at bruge børnenes perspektiv mere i den pædagogiske praksis. Bl.a. ved brug af interview, rundvisning, billeder, ting mm. Vi vil finde materiale som kan inspirere os i dette arbejde.

Vi har aftalt med Toftegårdsskolen og SFO Solstrålen at vi fremadrettet vil arbejde ud fra de 7 kompetencer. Vi har første møde om dette i februar 2019.

Vi vil desuden arbejde med det i børnehaven og inddrage forældrene i det. Vi vil kigge på hvordan vi får det passet ind i vores forældresamtale skemaer. Vi vil give forældrene materiale om de 7 kompetencer. En kompetence ad gangen.

De 7 kompetencer:

Robusthed	
Behovsudsættelse	
Nysgerrighed	
Vedholdenhed	
Automatisering	
Selvregulering / selvdisciplin	
Gode omgangsformer	

Vi vil lave en velkomstpjece til tilkaldvikarer hvor vores pædagogiske fundament beskrives. Pjecen skal være en vejledning til hvordan der kan arbejdes i praksis ud fra børnesyn, kontekst osv.

Vi er virkelig udfordret i forhold til at skabe tid og rum til skriftligt arbejde og husmøder. Vi vil være undersøgende på, hvordan man organiserer dette i andre sammenlignelige børnehaver og finde en form der passer til vores hus.

**Hvad er det der går og går
og ikke kommer nogen vegne?**

Pædagogiske læreplaner

4. PÆDAGOGISKE LÆREPLANER

Regeringen ønsker med den nye dagtilbudsaftale at sikre bedre trivsel og læring for alle børn og et sammenhængende børneliv. Dette skal sikres gennem en styrket ramme om det pædagogiske arbejde med børns læring, trivsel og dannelse. Dette skal blandt andet udmøntes i den styrket pædagogiske læreplan som trådte i kraft 1. august 2018.

Læreplanen indeholder seks obligatoriske temaer:

- Alsidige personlige udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og Sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, ude liv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

Læreplanerne og læringsmålene skal være relevante for alle børn uanset baggrund, sprog, kultur og traditioner.

1. ALSIDIGE PERSONLIGE UDVIKLING	
<ul style="list-style-type: none"> • Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund. • Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering. 	<p>Pædagogiske Læringsmål</p>
<p>Arbejdet med ICDP og det nye børnesyn har i høj grad positiv betydning for børnenes alsidige personlige udvikling samt relationer barn/voksen, børn/voksen, barn/barn og børn/børn. Det handler meget om at have relations kompetente voksne.</p> <p><u>Planlagte / spontane aktiviteter og daglige rutiner:</u></p> <p>Vi vil styrke børnenes alsidige, personlige udvikling ved at arbejde med de 7 kompetencer i samarbejde med forældrene.</p> <p><u>De 7 kompetencer:</u> Robusthed, behovsudsættelse, nysgerrighed, vedholdenhed, automatisering, selvregulering/selvdisciplin og gode omgangsformer.</p> <p>Disse handler alle om barnets personlig alsidige udvikling. Det vil blive for omfattende at beskrive alle 7 kompetencer her. Vi henviser derfor til ww.klartillaering.dk, hvor der kan læses mere om hver enkelt kompetence.</p> <p>Vi vil have en månedens kompetence, som vi vil arbejde med på flg. måde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materiale på Børnehaveintra / facebook til forældrene, med vejledning til, hvordan de sammen med børnene kan arbejde med denne kompetence derhjemme. • Have særligt fokus på månedens kompetence i hverdagen • Snakke med børnene om kompetencen og gå i dialog med børnene om, hvad og hvordan de kan øve. <p>Vi vil udarbejde forældresamtalskemaer ud fra de 7 kompetencer.</p>	<p>Konkrete initiativer</p> <ul style="list-style-type: none"> - I legen - I planlagte aktiviteter - I spontant opståede situationer - I daglige rutiner <p><i>Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner</i></p>

<p>Vi har aftalt med skole/SFO at vi udarbejder overleveringsskema til brug for overgangen til skole/SFO. Disse tages i brug ved skoleåret 2019/2020.</p> <p>Vi vil ændre vores lokale pjese "Fra børnehave til skole" til også at omhandle de 7 kompetencer. Denne udleveres første gang september 2019 til forældre til kommende skolebørn skoleåret 2020/2021.</p> <p>Vi vil arbejde med Face It Bo og materiale fra "Fri for Mobberi" som værktøjer til at støtte børnene i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevidstgørelse af egne og andres samspil. • At sætte ord på egne og andres følelser • At træne empati med børnene • At afkode og aflæse omverdenen <p>Vi vil bruge venskabssolen, som værktøj i forhold til social succes og hjælp til at børnene kan få øje på egne relationer samt mulighed for at udbygge disse.</p> <p><u>Legen:</u></p> <p>Vi vil bruge ovennævnte, når vi indgår i børnenes leg.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • At børnene er i stand til at sige til og fra • At børnene kan se andres behov og tage hensyn til disse • At børnene er mere selvsikre og hjælpsomme i forhold til andre • At børnene viser empati • At børnene sætter ord på egne og andres følelser • At børnene bruger de sætninger som de voksne bruger • At børnene bliver bedre til at aflæse omgivelserne • At børnene bliver bedre til at acceptere et nej • At børnene bliver bedre til at tabe i spil • At børnene viser større vedholdenhed og udholdenhed • At børnene viser gode omgangsformer (siger goddag, farvel, færre bandeordmm.) <p>Vi henviser i øvrigt til www.klartillaering.dk</p>	<p>Tegn på læring</p> <p><i>Til hvert læringsmål noteres de 'tegn på læring' som I forventer at se hos børnene.</i></p>
<p><u>Det pædagogiske personale:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi hjælper børnene med at sætte ord på deres følelser. • Vi ser og anerkender børnenes følelser og adfærd. • Vi arbejder med positiv opmuntring i forhold til børnenes motivation, vedholdenhed og udholdenhed. • Vi er opmærksomme på at skabe rum for samtale med enkelte børn eller en lille gruppe børn, når der er behov for ekstra støtte. • Vi gør venskabssolen til et kendt værktøj for børnene 	<p>Læringsmiljø</p> <p><i>Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 4 punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal I også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle 4 områder) har fokus på børn i udsatte positioner</i></p>

- Vi skaber rum til at de voksne kan arbejde med skilsmisse grupper / sproggrupper / drengegrupper / pige grupper / temagrupper.
- Vi italesætter overfor det enkelte barn og børnegruppen at det er okay at være forskellige, at have forskellige baggrunde, familiekonstellationer, vilkår osv. Vi "forstørrer" børnenes ressourcer, så det bliver nemmere for andre at få øje på disse.

Børnefællesskaber:

- Vi er bevidste om vigtigheden af spejling og læring på tværs af alder og køn.
- Vi sammensætter små grupper ud fra forskellige behov.
- Vi sammensætter grupper ud fra alder og køn.
- Vi sammensætter grupper ud fra interesser.
- Vi skaber mulighed for at børnene kan få en pause for sig selv eller sammen med en ven, når der er behov for det.

Den fysiske indretning:

- Face It Bo er synlig og tilgængelig
- Bamseven (Fri for Mobberi) er synlig og tilgængelig
- Det er tydeligt for børnene, hvor der er plads til både vilde og stille lege.

Ledelse:

- Være garant for at personalet "klædes på" til at arbejde med de 7 kompetencer og Face It Bo.
- Skabe rum til at de voksne har mulighed for at arbejde i små grupper.
- Være behjælpelig med udarbejdelse af nyt materiale til diverse samtaler.
- Være behjælpelig med at ligge diverse info på Børnehaveintra / facebook til forældrene.
- Være deltagende på møder med skole/SFO

Børn i udsatte positioner:

- Visualisering af følelser ved hjælp af Face It Bo
- Visualisering af samspil/adfærd ved hjælp af "Fri for Mobberi" materialet
- Visualisering af egne relationer ved hjælp af venskabssol.
- Små grupper
- Mulighed for pauser
- Mulighed for at medbringe overgangsobjekter hjemmefra
- Forstørre børns kompetencer
- Tydelighed for det enkelte barn i forhold til hver enkelt kompetence samt hjælp til forældrene til at arbejde med et derhjemme

-Den fysiske indretning
-Det pædagogiske personale
-Børnefællesskaber
-Ledelse

2. SOCIAL UDVIKLING

<ol style="list-style-type: none"> 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer. 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse. 	<p>Pædagogiske Læringsmål</p>
<p>Vi er meget bevidste om at skabe forskellige fællesskaber for børnene. De kan være sammensat ud fra alder, køn, interesse, udfordringer og behov. Vi prioriterer at arbejde i små grupper.</p> <p><u>Legen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi giver tid og plads til børns leg. Både deres egen leg og den vokseninitierede leg. • Vi hjælper med at "forstørre" børn som bevæger sig på kanten af legefællesskaberne og vi indgår i børnenes leg med henblik på at støtte nogle børn så de bliver en del af legefællesskabet. <p><u>Planlagte aktiviteter:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi laver venskabssol sammen med nogle børn så vi som voksne kan få indblik i barnets relationer og evt. mangel på samme. • Børnemøder i små fællesskaber om hvor vigtigt det er at vi er opmærksomme på hinanden, hjælper hinanden og passer på hinanden. Vi går i dialog med børnene om hvilke ønsker de kunne have for relationer og fællesskaber. Vi italesætter overfor børnene at der er fint at være forskellige og fremhæver forskellighederne. Taler om hvad hver især er gode til. • Fri for mobberi. • Sangglad skaber fællesskaber. Vi synger de samme sange alle sammen, vi slår de samme rytmer på samme tid, vi glædes sammen. <p><u>Spontant opståede situationer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dialog med børnene i hverdagen om hvor vigtigt det er at vi er opmærksomme på hinanden, hjælper hinanden og passer på hinanden. • Vi følger børnenes spor og initiativer og der skabes derved spontane fællesskaber. 	<p>Konkrete initiativer</p> <ul style="list-style-type: none"> - I legen - I planlagte aktiviteter - I spontant opståede situationer - I daglige rutiner <p><i>Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> • Der skabes spontane fællesskaber omkring voksnes initiativer. • Der skabes spontane fællesskaber gennem sangglad • Børnene kan lave aftale om at spille spil alene i et lille rum i en mindre gruppe. <p><u>Daglige rutiner:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hjelpevenner – de store hjælper de små i garderoben, på vej fra Kvisten til Grenen og hvor der i øvrigt kunne være brug for hjælp. • Samling og sangglad • Ved morgenbordet arbejder vi meget med at børnene skal hjælpe hinanden og bede hinanden om at sende mad, mælk mv. rundt. • Børn kan have særlige aftaler om eks. brug af kuglevest, siddepude, overgangsting med hjemmefra. • Nogle børn holder pauser i løbet af dagen. 	
<ul style="list-style-type: none"> • At børnene leger sammen uden at der opstår mange konflikter • At børnene inddrager nye børn i deres leg • At børnene spontant hjælper hinanden i stedet for at bede den voksne om hjælp • At børnene accepterer at nogle børn har særlige aftaler og ikke giver udtryk for at det er snyd. • At vi ser færre børn der er udenfor eller på kanten af fællesskabet • At børnene har styr på hvor de kan være i stille og vilde fællesskaber og at de fortæller andre om det • At vi ser børnene invitere andre ind i et allerede bestående fællesskab • At vi ser børnene være mere deltagende • At vi ser børnene få ændret deres syn på børn som de voksne "forstørrer" 	<p>Tegn på læring <i>Til hvert læringsmål noteres de 'tegn på læring' som I forventer at se hos børnene.</i></p>
<p><u>Den fysiske indretning:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi tydeliggør for børnene hvor de kan være en del af et stille fællesskab og hvor de kan være en del af et vildt fællesskab både indenfor og udenfor. Både ved fysisk indretning og ved pædagogernes anvisninger. <p><u>Det pædagogiske personale:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi er bevidste om at skabe læringsmiljøer, hvor børnene deltager i forskellige fællesskaber 	<p>Læringsmiljø <i>Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 4 punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal I også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle 4 områder) har fokus på børn i udsatte positioner</i></p> <p>-</p>

- Vi sammensætter forskellige grupper i forhold til aktiviteter og børnenes indbyrdes relationer. Det kan være for at styrke etablerede relationer eller for at skabe nye.
- Vi laver legegrupper, hvor børnene skal lege med en eller flere de ikke kender så godt.
- Vi sætter sociale spilleregler op for børnene og hjælper herved børn der bevæger sig på kanten af fællesskabet ind i et mindre fællesskab.
- Vi skaber læringsrum hvor der er plads til individuelle hensyn. Vi forventer af børnene at de accepterer at her behandles børn forskelligt fordi vi er forskellige.
- Vi forventer at børnene er deltagende på forskellige niveauer. Vi skal være tydelige i forhold til at barnet kender de voksnes forventning.
- Vi sikrer at børn der har behov for pauser tilbydes dette i løbet af dagen

Børnefællesskaber:

- Spisegrupper
- Mikrogruppe, Minigruppe, Mellemgruppe, Storgruppe
- Drengegrupper
- Pigegrupper
- Emne og aktivitetsgrupper
- Legegrupper
- Gymnastikgrupper

Ledelse:

- Er kulturbærer i forhold til at forskelligheder er en del af det at være menneske.
- Skabe mulighed for at der kan arbejdes med små grupper af børn.
- Ansvarlig for at nye medarbejdere og vikarer indlemmes i kulturen.

Børn i udsatte positioner:

- Små grupper
- Mulighed for pauser
- Mulighed for "hjælpemidler" (kuglevest, siddepude, kugletæppe)
- Mulighed for at medbringe overgangsobjekter hjemmefra
- Fri for mobberi
- Sangglad – alle kan deltage og alle synger med hver sin stemme.
- "Forstørrer" børns kompetencer
- Hjelpevenner

- Den fysiske indretning
- Det pædagogiske personale
- Børnefællesskaber
- Ledelse

3. KOMMUNIKATION OG SPROG

<ol style="list-style-type: none"> 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden. 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber. 	<p>Pædagogiske Læringsmål</p>
<p><u>Projekt Sangglad</u></p> <p>Vi har valgt dette initiativ ud fra at vi har mange børn med forsinket sprogudvikling. Musik, sang, rim og remser og rytmer kan anvendes bevidst sprogstimulerende med særlig fokus på børn der har sproglige udfordringer.</p> <p>Skal tænkes ind i den brede læring i hverdagen.</p> <p>Er motiverende for børns læring af lyde og sprog. Børnene bliver mere lydligt opmærksomme, hvilket er godt for udvikling af sprog. Sang, sanglege, rim og remser og rytmer giver børnene en kropslig fornemmelse for sproget. Udvikler sprog, udvider ordforråd. Styrker fællesskaber.</p> <p>Vi vil knytte Sangglad op på de fire årstider og vælge emner ud som vi går i dybden med på forskellige måder.</p> <p><u>Planlagte aktiviteter:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Forløb med musikpædagog i små grupper • Forløb med små grupper uden musikpædagog • Sang dagligt • Sangsamlinger med forskelligt indhold/temaer • Arbejde med udvalgte temaer som har relation til sange og rim og remser. Vi vil brede emnet ud ved at læse bøger, lave kreative processer og bevægelseslege med børnene. Vi vil i den daglige dialog samtale med børnene om emnet og herved udvide deres ordforråd, begrebsverden og omverdens bevidsthed. Vi vil opfordre børnene til at deltage i samtalerne. Vi vil fremover låne bøger på biblioteket om det emne vi har udvalgt. 	<p>Konkrete initiativer</p> <ul style="list-style-type: none"> - I legen - I planlagte aktiviteter - I spontant opståede situationer - I daglige rutiner <p><i>Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner</i></p>

<p><u>Spontane aktiviteter:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruge sangen til at hjælpe børn videre som har låst sig fast i en stemning • Ved ture ud af huset – synge om det man ser, lave rim og remser om turen • Tænke det udvalgte emne ind i de spontane aktiviteter og følge børnenes spor. • Sange, rim og remser og rytmer som spontant fællesskab i dagligdagen <p><u>Daglige rutiner:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruge sange og rytmer som kontekstmarkør/overgangsmarkør Eks. spisning, garderobe, start og slut på sangglad Skal tilgodese børn der har brug for guidning i hverdagens overgange. • Vi vil være bevidste om at samtale med børnene om det udvalgte emne i løbet af dagen og følge børnenes initiativ. 	
<ul style="list-style-type: none"> • At børnene bruger nye ord • At børnenes udtale bliver bedre • At børnene spontant synger og laver rytmer og rim og remser • At forældrene fortæller at børnene synger mere derhjemme eller laver rim og remser og rytmer • At børnene leger med stemmen • At børnene drager sprog og elementerne fra sangglad mere ind i legen • At børnene får større viden om de temaer vi udvælger og stiller nysgerrige spørgsmål. • At vi ser de spontant "læser" bøger om emnerne. • At forældrene fortæller at børnene derhjemme fortæller om emnet. • At børnene fortæller hinanden om emnet og er undersøgende sammen. 	<p>Tegn på læring <i>Til hvert læringsmål noteres de 'tegn på læring' som I forventer at se hos børnene.</i></p>
<p><u>Den fysiske indretning:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Motorikrummet i Grenen og spejlrummet i Kvisten skal signalere at her er en sangglad institution. • Hænge kopi af sangene og andet materiale i rummene. • Noder på væggene • Musikinstrumenter skal være synlige for børnene • Være plads til bevægelse 	<p>Læringsmiljø <i>Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 4 punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal I også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle</i></p>

- Flytte sang og musik mere udenfor. Vi laver en Sangglad scene udenfor hvor børnene kan optræde for hinanden. Vi skaffer brugte mikrofoner.
- Sørge for at der bøges om det tema der arbejdes med
- Sørge for at der er forslag til forskellige aktiviteter og lege som har relation til temaet.

Det pædagogiske personale:

- Skal være aktivt deltagende og gode rollemodeller
- Skal være rammesættende for aktiviteten
- Skal være i stand til at slippe kontrollen
- Skal være i stand til at følge børnenes initiativer og justere sig
- Skal være bevidste om det sproglige indhold og udvikle nye sange, rim og remser.
- Skal selv lave overgangssange og alle skal bruge de samme sange til de samme overgange
- Skal være ansvarlige for at samtalerne med børnene får indhold af lærende karakter og har relevans i forhold til det tema der arbejdes med

Børnefællesskaber:

- Sikre alle børns deltagelse i spontane og planlagte fællesskaber
- Sikre at alle børn er med i en eller anden form for sprogligt fællesskab
- Giver børnene mulighed for at skabe nye relationer

Ledelse:

Lederen skal sikre:

- At personalet får mulighed for at få nye sang og musikkundskaber
- At Sangglad bliver en del af MUS samtalerne og at hver enkelt sætter sig et personligt mål for egen udvikling i projekt sangglad
- At der afsættes midler til indkøb af diverse materialer
- At der afsættes tid til aktiviteter og forberedelse af disse
- At der afsættes tid til feedback fra musikkonsulenten
- At der afsættes tid til møder i styregruppen og selv være en del af styregruppen
- Selv deltage i nogle af aktiviteterne

4 områder) har fokus på børn i udsatte positioner

- Den fysiske indretning
- Det pædagogiske personale
- Børnefællesskaber
- Ledelse

Børn i udsatte positioner:

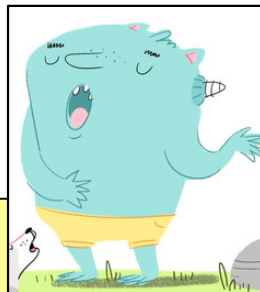
- Små grupper
- Tempo ned
- Slå rytmen i sproget
- Lette overgangene med kontekst/overgangsmarkører
- Den fysiske indretning visualiserer for børnene at her er musikrummet

Tempo

Tempo holder af at synge. Helst sagte og fint, og ikke højt og hele tiden. Han holder af pauserne og stilheden i musik.

Tempo ved en masse om musik. Han læser i musikbøger og synger tit stille for sig selv. Han elsker at lege med noderne og lave sine egne melodier med dem.

Kilde: Sangglad.dk

Tone

Tone elsker som de fleste beboere i Sangskoven at synge. Tone synger næsten hele tiden, og hvis ikke hun synger så nynner hun. Hun finder som regel selv på tekster og melodier til sine sange. Nogle gange synger hun i stedet for at tale. Og det må gerne være højt og klart, så alle kan høre det.

Hun elsker at gå på opdagelse og finde på sjove sange om ting som hun måske, måske ikke har oplevet.

Kilde: Sangglad.dk

4. KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

<ol style="list-style-type: none"> 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på. 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse. 	<p>Pædagogiske Læringsmål</p>
<p>Vi arbejder en del med bevægelse i hverdagen. Vores legeplads lægger op til spontan bevægelse og vi har bevidst udvalgt forskellige legeredskaber som udfordrer forskellige elementer af børns motoriske udvikling.</p> <p>Vi har hallen til rådighed en gang om ugen, hvor vi laver forskellige motoriske aktiviteter.</p> <p>Vi tager på gåture og løbeture i nærområdet. Vi tager løbecykler med ud på tur i små grupper.</p> <p>Vi bruger Multibanerne ved skolen.</p> <p>Vi går til stolegymnastik på plejehjemmet med små grupper af børn.</p> <p>Vi vil under dette tema have særligt fokus på:</p> <p><u>Bevægelse i projekt Sangglad og Puls op</u></p> <p><u>Planlagte og spontane aktiviteter:</u> Gennem musiske bevægelsesaktiviteter kan vi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrke motoriske udfordringer. • Stimulere rytmesansen • Stimulere den motoriske koordinering. • Få pulsen op og ned • Øge kropsbevidstheden <p><u>I daglige rutiner:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Musik som overgangsmarkør til puls op Skal tilgodesee børn der har brug for guidning i hverdagens overgange • Dagligt tilbagevendende aktivitet på samme tidspunkt hver dag • Børnene har mere ro i kroppen når vi er i garderoben efter puls op og når vi spiser eftermiddagsmad 	<p>Konkrete initiativer</p> <ul style="list-style-type: none"> - I legen - I planlagte aktiviteter - I spontant opståede situationer - I daglige rutiner <p><i>Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. Børn i udsatte positioner</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> • Bevægelse som overgangsmarkør. Eks. hoppe ud efter sin madpakke, gå baglæns ud i garderoben • Sang som overgangsmarkør 	
<ul style="list-style-type: none"> • Børnene kommer når musikken starter • Forældre fortæller at børnene vil bevæge sig til sangene derhjemme • Børnene laver spontant bevægelse på andre tidspunkter • Børnene beder spontant om lpad for at høre den samme musik og lave de samme bevægelser dertil • Børnene inddrager bevægelse mere i deres lege og efterligner de voksne 	<p>Tegn på læring <i>Til hvert læringsmål noteres de 'tegn på læring' som I forventer at se hos børnene.</i></p>
<p><u>Den fysiske indretning:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • At der er plads til bevægelse i musikrummene i begge huse • At de voksne sætter rammen for samme sted og tidspunkt hver dag på legepladsen til puls op <p><u>Det pædagogiske personale:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skal have en legende og eksperimenterende tilgang og være aktivt deltagende og gode rollemodeller • Vise børnene at uderummet kan bruges til bevægelse på flere måder • Skal være rammesættende for aktiviteten • Skal være i stand til at slippe kontrollen • Skal være i stand til at følge børnenes initiativer og justere sig • Skal være bevidste om det motoriske indhold • Skal observere om der er bestemte motoriske færdigheder som udfordrer børnene og udvikle bevægelsen så den udvikler dette <p><u>Børnefællesskaber:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle børn skal deltage • Følelse af samhørighed • Spejle sig i hinanden • Glæden ved at bevæge sig 	<p>Læringsmiljø <i>Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 4 punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal I også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle 4 områder) har fokus på børn i udsatte positioner</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Den fysiske indretning - Det pædagogiske personale - Børnefællesskaber - Ledelse

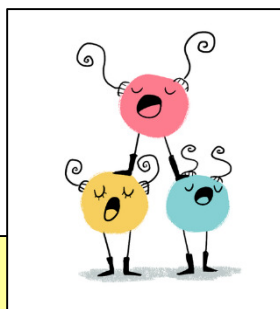
Ledelse:

Lederen skal sikre

- At der afsættes tid til aktiviteter og forberedelse
- At der følges op på det i forhold til personalet

Børn i udsatte positioner:

- Vi vælger aktiviteter ud fra hvilke motoriske områder der er behov for at udvikle/styrke
- Alle børn motiveres til at deltage.
- Godt for børn med tendens til overvægt
- Vi laver Motorikscreeninger efter behov
- Tilgodeser børn med motoriske udfordringer
- Styrker børns arousal regulering
- Alle er med og derved udstilles børn med motoriske og vægtmæssige udfordringer ikke.

Noderne

De er små runde kugler i forskellige farver med ben og horn.
De lever af at synge og bor inde i musiktræerne. Melodierne svæver ud i Sangskoven og bliver sommetider til nye musiktræer.
Noderne har hver en unik tone som kan være dyb eller høj, lys eller mørk.
Når de er mange sammen opstår smukke klange.
De elsker orden og mønstre, men er også meget legesyge og nysgerrige.

Kilde: Sangglad.dk

5. KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Pædagogiske Læringsmål

Vi sikrer at børnene i hverdagen indgår i forskellige fællesskaber. Vi har børn med forskellige baggrunde og børn fra andre lande. Det betyder at børnene helt naturligt lærer om andre kulturelle baggrunde, normer og værdier. Vi voksne italesætter disse forskelle.

Vi har forskellige traditioner hen over året, som indeholder forskellige kulturelle oplevelser og aktiviteter. Her stifter børnene bekendtskab med forskellige traditioner og materialer.

Vi vil under dette tema bruge Sangglad som overliggeren.

I planlagte aktiviteter:

Vi vil arbejde med emnet: Musik, sang og musikgenrer fra forskellige lande. Inkl. de lande som er repræsenteret i børnehaven. Vi vil fortælle børnene om forskellige lande.

Vi vil sammen med børnene:

- Være undersøgende på kulturelle forskelle
- Kigge på flag, male flag, lave flag på forskellige måder og med forskellige materialer.
- Lege lege fra forskellige lande.
- Finde sange som synges på mange forskellige sprog. Eks. Mester Jakob.
- Lytte til og evt. syng traditionssange fra forskellige lande.
- Snakke om og lytte til forskellige sprog og "bytte ord" med de børn, vi har fra andre lande.

Konkrete initiativer

- I legen
- I planlagte aktiviteter
- I spontant opståede situationer
- I daglige rutiner

Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner

<p>Den store sangfest i oktober, hvor vi bliver certificeret Sangglad Institution skal handle om sange fra andre lande.</p> <p><u>I spontane situationer:</u></p> <p>Når vi får fokus på ovennævnte, vil det komme til at præge de spontane dialoger, aktiviteter osv., da alle børn og voksne kommer til at arbejde med det i den brede læring i hverdagen.</p> <p><u>I legen:</u></p> <p>De voksne vil bevidst rammesætte temaet og indgå i leg med børnene, hvor kulturelle baggrunde og traditioner indgår.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • At børnene spontant synger sange som vi har præsenteret for dem • At børnene fortæller om Danmark og andre lande • At børnene selv tegner flag, laver flag af perler, plus plus klodser og andet • At børnene fortæller om andre lande • At forældrene fortæller at børnene fortæller om andre lande derhjemme • At børnene spontant "bytter ord" og øver sig på andre sprog • At børnene viser interesse for og er nysgerrige i forhold til andre lande • At børnene stille spørgsmål om andre lande 	<p>Tegn på læring</p> <p><i>Til hvert læringsmål noteres de 'tegn på læring' som I forventer at se hos børnene.</i></p>
<p><u>Den fysiske indretning:</u></p> <p>Vi vil sørge for at verdenskort, Danmarkskort, bøger, globus er synlige og tilgængelige for børnene i hverdagen.</p> <p>Vi vil lave små læringsrum, der på forskellig vis signalerer noget om andre lande.</p> <p><u>Det pædagogiske personale:</u></p> <p>Vi vil sørge for at der er Verdenskort, Danmarkskort, globus, billeder af flag, bøger om flag og forskellige lande, børneatlas mm.</p> <p>Vi vil snakke med vores sangkonsulent om sange fra andre lande til brug for vores Store Sangfest og til brug i hverdagen.</p> <p>Vi vil bruge Ipad sammen med børnene til at være undersøgende på forskellige lande.</p>	<p>Læringsmiljø</p> <p><i>Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 4 punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal I også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle 4 områder) har fokus på børn i udsatte positioner</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Den fysiske indretning - Det pædagogiske personale - Børnefællesskaber - Ledelse

Børnefællesskaber:

Vi vil sammensætte forskellige børnegrupper. Hver gruppe skal præsenteres for et bestemt land og efterfølgende fortælle andre børn fra andre grupper om det. De børn der kommer fra andre lande skal være "eksperter" vedr. det land de kommer fra. Vi vil inddrage deres forældre.

Ledelse:

- Skabe rum til at de voksne kan planlægge og udføre aktiviteterne.
- Stille midler til rådighed for indkøb af materialer.
- Være behjælpelig med indkøb og informationer til forældre

Børn i udsatte positioner:

- Visualisering ved hjælp af diverse kort, globus mm.
- Små grupper

1. Natur, udeliv og science	
<p>1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.</p> <p>2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.</p>	<p>Pædagogiske Læringsmål</p>
<p>Idet vi er en børnehave som er meget ude, arbejder vi en del med natur/udeliv/naturfænomener som en naturlig del af hverdagen.</p> <p>Vi har årligt projekt "Fuglene ved foderbrættet" sammen med en naturvejleder fra Naturskolen.</p> <p>Projekt Sangglad er knyttet op på de 4 årstider. For hver årstid har vi et tema som vi arbejder med. Eks. larver, løvfald, blæst, æbler, æbletræer (æblefest), frost, sol/skygge, solens indvirkning på huden.</p> <p>Vi har besluttet, at vi vil være mere science nysgerrige sammen med børnene i hverdagen og følge børnenes nysgerrighed.</p> <p>Vi starter med at arbejde med affald.</p> <p>Vi vil sammen med børnene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deltage i affaldsindsamlinger • Sortere affald i hverdagen og snakke med børnene om det • Tage de ældste børn med på genbrugspladsen og undersøge muligheden for rundvisning og information • Lave kunst af og med genbrugsting • Holde legepladsen ren 	<p>Konkrete initiativer</p> <ul style="list-style-type: none"> - I legen - I planlagte aktiviteter - I spontant opståede situationer - I daglige rutiner <p><i>Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner</i></p>
<p>I forhold til affald:</p>	<p>Tegn på læring</p>

<ul style="list-style-type: none"> • At børnene ikke smider affald på legepladsen • At børnene spontant samler affald op på legepladsen • At forældrene fortæller at børnene snakker om det derhjemme og at de samler affald op og ikke smider affald • At børnene er opmærksomme på hinanden i forhold til affald <p>I forhold til øvrige:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At børnene kan genkende forskellige fugle • At børnene viser kendskab til forskellige årstider. Snakker om årstiderne og rækkefølgen på disse. • At børnene udviser respekt for naturen og træerne på legepladsen • At børnene viser interesse for at undersøge dyr og småkryb • At børnene fortæller om dyr og natur • At børnene stiller spørgsmål vedr. natur og naturfænomener • At børnene får fornemmelse for forrådnelsesprocessen 	<p><i>Til hvert læringsmål noteres de 'tegn på læring' som I forventer at se hos børnene.</i></p>
<p><u>Den fysiske indretning:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skraldespande i forskellige farver både inde og ude med tydelig mærkning af, hvilket affald der skal i hvilke skraldespande • Indkøb af udstyr til at undersøge dyr mm. • Højbede til beplantning og til at undersøge forrådnelsesprocesser • Billeder og bøger som viser noget om årstiden <p><u>Det pædagogiske personale:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skal være nysgerrige, undersøgende og modige • Skal møde børnene i deres nysgerrighed • Skal guide børnene og være gode rollemodeller • Skal søge viden til egen læring • Skal lave aftaler med Naturvejleder • Skal være science nysgerrige og opsøgende på viden om, hvordan man kan arbejde med det sammen med børnene. <p><u>Børnefællesskaber:</u></p>	<p>Læringsmiljø <i>Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 4 punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal I også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle 4 områder) har fokus på børn i udsatte positioner</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Den fysiske indretning - Det pædagogiske personale - Børnefællesskaber - Ledelse

- Snakke om affald og sortering i spisegrupperne i forbindelse med frokosten, hvor det er naturligt
- Fælles kultur for alle at sortere affald og passe på vores legeplads og træerne der
- Små grupper delt op efter forskellige kriterier alt efter emne/aktivitet

Ledelse:

- Være en god rollemodel for både voksne og børn i forhold til at sortere/samle affald op
- Være behjælpelig med indkøb af diverse materialer
- Være behjælpelig med at søge viden om affald / natur/ science
- Skabe mulighed for at personalet kan forberede/planlægge aktiviteter
- Skabe mulighed for at personalet kan få ny viden / kompetenceudvikling

Børn i udsatte positioner:

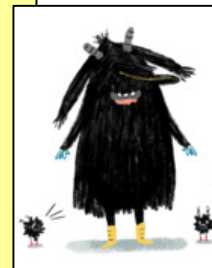
- At det gøres visuelt hvilke spande der kan bruges til hvilket affald samt ekstra guidning
- Små grupper

Forzando

Forzando elsker rytmer og trommer og den slags musik, som mange andre synes er lidt vild eller uhyggelig.

Han spiller helst højt og vildt, råber og elsker regnvejr og blæsevejr. Han larmer og fylder rigtig meget, men heldigvis bor han i den del af skoven, hvor næsten ingen tør komme. Mange er nemlig bange for de mørke steder i skoven og i musikken - men ikke Forzando - han synes det er spændende.

Kilde: Sangglad.dk

4.1. Evaluering af læreplanstemaer

Som tidligere nævnt foreskriver Dagtilbudsloven, at der skal dokumenteres og følges op på mål i læreplanstemaerne. Derfor evaluerer det enkelte dagtilbud hvert 2. år skriftligt mindst et af læringsmålene i hvert læreplanstema. Evalueringen af læringsmålet tager udgangspunkt i et eller flere af de konkrete initiativer, som er knyttet op på delmålet.

Til konceptet for Pædagogiske Planer skal der udviklet en skabelon, som skal danne rammen for evalueringsarbejdet og som er justeret i forhold til den nye dagtilbudslov 2018.

5. HVORNÅR

Der vedtages overordnede politiske mål for Dagtilbudsområdet hvert andet år. På baggrund af de overordnede mål udarbejder kommunens dagtilbud deres Pædagogiske Planer.

De Pædagogiske Planer er 2-årige. Hvert andet år udarbejdes der aktivitetsplaner for arbejdet med de pædagogiske planer.

Dagtilbuddene sender hvert andet år deres Pædagogiske Plan til fagenheden Børn & Kultur, hvor de opbevares hos dagtilbudschefen og den pædagogiske konsulent. Det årlige tilsynsbesøg tager bl.a. udgangspunkt i dagtilbuddets Pædagogiske Plan.

Jf. loven er det Byrådet, der skal:

- godkende den pædagogiske læreplan og vurdere om målene for børnenes læring er rimelige, målbare, relevante og tilstrækkelige, og at aktiviteter og metoder kan føre til målopfyldelse
- drøfte evalueringerne og drøfte hvorvidt dagtilbuddene arbejder tilfredsstillende med metoder og aktiviteter samt tage stilling til, om de giver anledning til yderligere handling

Byrådet har delegeret denne kompetence til forvaltningen. Afrapporteringen forgår som følger:

År 1 - Børne- og Skoleudvalget forelægges et notat omkring tilsyn og status på arbejdet med læreplanstemaerne.

År 2 - Der udarbejdes Faglige Kvalitetsoplysninger jvf. Dagtilbudsloven, som forelægges Børne- Og Skoleudvalget